

USTAWA

z dnia 19 lipca 1990 r.

o zmianie ustawy o ochronie dóbr kultury i o muzeach.

Art. 1. W ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48, z 1983 r. Nr 38, poz. 173, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 1. 1. Dobra kultury są bogactwem narodowym i powinny być chronione przez wszystkich obywateli.
2. Organy państwowe i samorządowe są zobowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony dóbr kultury.
3. Obowiązkiem właścicieli i użytkowników jest utrzymanie należących do nich dóbr kultury we właściwym stanie.”;

2) w art. 3 w ust. 1 wyrazy „narodowej” i „socjalistycznego” skreśla się;

3) w art. 5 dodaje się pkt 12 w brzmieniu:

„12) krajobraz kulturowy w formie ustanawianych stref ochrony konserwatorskiej, rezerwatów i parków kulturowych.”;

4) w art. 6:

a) w ust. 1 wyrazy „Radę Państwa” zastępuje się wyrazami „Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pomniki historii przedstawiane są Komitetowi Dziedzictwa Światowego w celu wpisania na „Listę dziedzictwa światowego” i objęcia ich ochroną na podstawie Konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjętej w Paryżu w dniu 16 listopada 1972 r. (Dz. U. z 1976 r. Nr 32, poz. 190 i 191).”;

5) w tytule rozdziału III wyraz „zarządu” zastępuje się wyrazami „nadzoru nad”;

6) po art. 7 dodaje się art. 7a w brzmieniu:

- „Art. 7a. 1. Przy Ministrze Kultury i Sztuki działa Państwowa Służba Ochrony Zabytków, kierowana przez Generalnego Konserwatora Zabytków.
2. Minister Kultury i Sztuki powołuje Państwową Służbę Ochrony Zabytków i określa jej strukturę.
3. Minister Kultury i Sztuki, po zasięgnięciu opinii wojewody, powołuje i odwołuje, na wniosek Generalnego Konserwatora Zabytków, wojewódzkich konserwatorów zabytków, będących terenowymi organami rządowej administracji specjalnej do spraw ochrony zabytków.”;

7) art. 8—12 otrzymują brzmienie:

„Art. 8. 1. Ochronę dóbr kultury sprawują następujące organy:

- 1) Minister Kultury i Sztuki,
 - 2) Generalny Konserwator Zabytków, działający w imieniu Ministra Kultury i Sztuki,
 - 3) wojewódzcy konserwatorzy zabytków, kierujący odpowiednimi oddziałami wojewódzkimi Państwowej Służby Ochrony Zabytków,
 - 4) dyrektorzy (kierownicy) muzeów, w stosunku do zabytków znajdujących się w muzeach,
 - 5) dyrektor Ośrodka Dokumentacji Zabytków, kierujący centralną ewidencją dóbr kultury,
 - 6) dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych powołanych do ochrony zabytków,
 - 7) Biblioteka Narodowa w Warszawie i biblioteki wyznaczone przez Ministra Kultury i Sztuki w porozumieniu z właściwymi ministrami (kierownikami urzędów centralnych) i Polską Akademią Nauk, w stosunku do zabytkowych materiałów bibliotecznych w zakresie im zleconym.
2. Wojewódzki konserwator zabytków może powierzyć w drodze porozumienia prowadzenie w jego imieniu niektórych spraw z zakresu swoich właściwości, w tym wydawanie decyzji administracyjnych, gminom (związkom międzygminnym i komunalnym) położonym na terenie województwa.
3. W gminach lub miastach, na których terenie znajduje się większa ilość zabytków nieruchomych albo też zabytek lub zabytki o szczególnej wartości, wojewódzki konserwator zabytków może ustanowić okręgowego, gminnego lub miejskiego konserwatora zabytków jako zamiejscową komórkę organizacyjną i powierzyć mu prowadzenie, w jego imieniu, spraw z zakresu swoich właściwości, w tym wydawanie decyzji administracyjnych na terenie swojego działania.

Art. 9. 1. Bezpośredni nadzór nad muzeami sprawują wojewodowie lub gminy.

2. Bezpośredni nadzór nad muzeami nie podlegającymi wojewodom lub gminom oraz nad państwowymi kolekcjami i zbiorami pozamuzealnymi sprawują Minister Kultury i Sztuki, inni ministrowie (kierownicy urzędów centralnych), osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, stosownie do swojego zakresu działania.
3. Minister Kultury i Sztuki i inni ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) mogą przekazać bezpośredni nadzór nad muzeum lub określonego rodzaju muzeami osobom prawnym oraz jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej, jeżeli mają one warunki do prowadzenia takiej działalności.

Art. 10. 1. Minister Kultury i Sztuki powołuje organy opiniodawcze do zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego, a także specjalistów z określonych dziedzin ochrony zabytków jako rzeczoznawców uprawnionych do wydawania ocen i opinii w danym zakresie wiedzy.

2. Minister Kultury i Sztuki może również tworzyć specjalistyczne jednostki organizacyjne, powoływane w celu ochrony zabytków.
3. Jednostki, o których mowa w ust. 2, działają na podstawie statutu nadawanego im przez Ministra Kultury i Sztuki.

Art. 11. 1. Obowiązkiem wojewodów i organów gminy jest dbałość o dobra kultury i podejmowanie działań ochronnych oraz uwzględnianie zadań ochrony zabytków, między innymi w regionalnych i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w budżetach, w prawie miejscowym i przepisach gminnych.

2. Regionalne i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w ust. 1, uzgadniane są z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.
3. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) w gminach, w których nie zostali powołani konserwatorzy zabytków, obowiązany jest wydawać zarządzenia w celu zabezpieczenia zabytku w nagłych przypadkach i niezwłocznie zawiadamiać o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Art. 12. 1. Minister Kultury i Sztuki może upoważniać kierowników podległych mu jednostek organizacyjnych do prowadzenia określonych spraw z zakresu ochrony zabytków, w jego imieniu, w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych.

2. Wojewódzki konserwator zabytków może powierzyć dyrektorom (kierownikom) muzeów oraz dyrektorom (kierownikom) wyspecjalizowanych jednostek powołanych

- do ochrony zabytków prowadzenie, w jego imieniu, niektórych spraw z zakresu swoich właściwości, w tym wydawanie decyzji administracyjnych.
3. Powierzenie spraw, w tym wydawanie decyzji administracyjnych, o których mowa w ust. 2, może nastąpić za zgodą właściwego dla tego muzeum lub jednostki ministra (kierownika urzędu centralnego), wojewody, gminy, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, której to muzeum bądź jednostka podlega.
4. W szczególnych wypadkach prowadzenie spraw, z wyjątkiem wydawania decyzji administracyjnych, wojewódzki konserwator zabytków może powierzyć w drodze porozumienia innym jednostkom organizacyjnym i osobom fizycznym.”;
- 8) w art. 13 w ust. 2 wyrazy „Prezydium powiatowych i miejskich rad narodowych” zastępuje się wyrazami „Zarządy gmin”, a wyraz „powiatowy” zastępuje się wyrazem „gminny”;
- 9) w art. 14:
- a) w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „prezydium właściwej rady narodowej” zastępuje się wyrazami „zarządu właściwej gminy”,
- b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
- „2. Do rejestru zabytków nie wpisuje się przedmiotów znajdujących się w muzeach i bibliotekach.”;
- 10) w art. 16 w ust. 2 wyrazy „Rady Kultury i Sztuki” zastępuje się wyrazami „organów, o których mowa w art. 10 ust. 1”;
- 11) art. 20 i 21 otrzymują brzmienie:
- „Art. 20. Ze względu na ochronę zabytkowych układów urbanistycznych i zabytkowych zespołów budowlanych, wpisanych do rejestru zabytków, wojewodowie, na wniosek wojewódzkich konserwatorów zabytków i w porozumieniu z nimi, mogą określić warunki działalności budowlanej na ich terenie lub zarządzić usunięcie, uporządkowanie albo przebudowę poszczególnych budynków lub wydać inne stosowne zarządzenia.
- Art. 21. 1. Wszelkie prace i roboty przy zabytkach oraz prace archeologiczne i wykopaliskowe wolno prowadzić tylko za zezwoleniem właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.
2. Minister Kultury i Sztuki określi zasady i tryb udzielania zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich oraz warunki ich prowadzenia, jak również kwalifikacje osób, które mają prawo prowadzenia tej działalności. Przepisy dotyczące prac przy zabytkach nieruchomych Minister Kultury i Sztuki wydaje w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa, a dotyczące prac archeologicznych i wykopaliskowych — w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Ministrem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.”;
- 12) w art. 22 w ust. 1 wyrazy „prezydium miejscowej rady narodowej” zastępuje się wyrazami „zarząd właściwej gminy”;
- 13) w art. 23:
- a) w ust. 2 wyrazy „z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (Dz. U. z 1961 r. Nr 18, poz. 94)” zastępuje się wyrazami „z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (Dz. U. z 1989 r. Nr 14, poz. 74 i Nr 29, poz. 154 oraz z 1990 r. Nr 14, poz. 90 i Nr 34, poz. 198)”;
- b) w ust. 5 wyrazy „Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów” oraz wyrazy „i Polską Akademią Nauk” skreśla się;
- 14) w art. 24:
- a) w ust. 3 wyrazy „prezydium właściwej rady narodowej” zastępuje się wyrazami „zarząd właściwej gminy”,
- b) w ust. 4 wyrazy „Prezydium rady narodowej” zastępuje się wyrazami „Zarząd gminy”;
- 15) w art. 25 w ust. 1 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie: „Właściciel i użytkownik zabytku, w zakresie określonym przepisami prawa, obowiązany jest dbać o jego zachowanie, a w szczególności:”;
- 16) w art. 27 w ust. 1 wyrazy „burzyć, niszczyć” skreśla się;
- 17) w art. 32 w ust. 1 powołanie „(Dz. U. Nr 27, poz. 166)” zastępuje się powołaniem „(Dz. U. z 1968 r. Nr 36, poz. 249 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198)”;
- 18) w art. 37 w ust. 2 wyrazy „organowi prezydium rady narodowej administrującemu nieruchomościami państwowymi albo innej instytucji państwowej lub społecznej” zastępuje się wyrazami „gminie jako zadanie zleczone lub państwowej jednostce organizacyjnej”;
- 19) w art. 41 w ust. 2 wyrazy „Rady Kultury i Sztuki” zastępuje się wyrazami „organów, o których mowa w art. 10 ust. 1”;
- 20) w art. 45 wyrazy „instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami o podobnych celach” zastępuje się wyrazami „osobami fizycznymi, osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, realizującymi cele i zadania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego”;
- 21) w art. 48:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Muzea mogą stanowić własność Państwa, gmin i innych osób prawnych, osób fizycznych lub jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej.”;
- b) w ust. 2 wyrazy „Instytucje” zastępuje się wyrazami „Podmioty”;
- 22) art. 49 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 49. Minister Kultury i Sztuki ustala założenia organizacyjne muzeów oraz zasady gospodarki muzealiami.”;

- 23) w art. 50:
- a) w ust. 1 wyrazy „Rady Kultury i Sztuki” zastępuje się wyrazami „organów, o których mowa w art. 10 ust. 1”;
 - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Minister Kultury i Sztuki może z ważnych przyczyn zlikwidować muzeum podlegające jego bezpośredniemu nadzorowi po zasięgnięciu opinii właściwej rady gminy.”;
- 24) art. 54 otrzymuje brzmienie:
„Art. 54. W razie niewypełnienia przez muzeum zadań przewidzianych w ustawie i statucie muzeum, Minister Kultury i Sztuki może zawiesić, w całości lub w części, działalność muzeum do czasu usunięcia przyczyn, które spowodowały zawieszenie.”;
- 25) art. 63 skreśla się;
- 26) w art. 65 wyrazy „Rady Kultury i Sztuki” zastępuje się wyrazami „organów, o których mowa w art. 10 ust. 1”;
- 27) w art. 72 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Odznakę nadaje Minister Kultury i Sztuki z urzędu lub na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków osobom zasłużonym w społecznej opiece nad dobrami kultury lub w działalności konserwatorskiej.”;
- 28) w art. 73 w ust. 1 oraz w art. 74 w ust. 1 wyraz „więzienia” zastępuje się wyrazami „pozbawienia wolności”;
- 29) w art. 73 w ust. 2 oraz w art. 74 w ust. 2 wyrazy „aresztu do 6 miesięcy lub grzywny do 20.000 zł” zastępuje się wyrazami „pozbawienia wolności do 6 miesięcy albo grzywny”;
- 30) w art. 75 wyrazy „aresztu do 1 roku i grzywny do 30.000 zł albo jednej z tych kar” zastępuje się wyrazami „pozbawienia wolności do roku albo grzywny”;
- 31) w art. 76 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Kto zbywa lub pośredniczy w zbyciu zabytku, a także wykopaliska lub znaleziska archeologicznego, jeżeli na podstawie towarzyszących okoliczności powinien przypuszczać, że nabywca zamierza wywieźć je za granicę bez zezwolenia, w razie gdy wywóz lub jego usiłowanie rzeczywiście nastąpiły,
podlega karze pozbawienia wolności do lat 2 i grzywny.”;
- 32) w art. 77:
- a) w pkt 3 wyrazy „prezydium właściwej rady narodowej” zastępuje się wyrazami „zarządu właściwej gminy”;
 - b) wyrazy na końcu „do 3 miesięcy lub grzywny do 4.500 zł” zastępuje się wyrazami „albo grzywny”;
- 33) w art. 78 wyrazy „do 3 miesięcy lub grzywny do 4.500 zł” zastępuje się wyrazami „albo grzywny”;
- 34) art. 79 i art. 80 skreśla się;
- 35) w art. 81 wyrazy „karno-administracyjnego” zastępuje się wyrazami „postępowania w sprawach o wykroczenia”;
- 36) art. 84 skreśla się.
- Art. 2.** Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *W. Jaruzelski*